

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

tyv@eduskunta.fi

Asia: HE 68/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle, perjantai 06.09.2024

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta kirjallista lausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 68/2024 vp). Uudenmaan ELY-keskus kiittää siitä, että lausuntokierroksella antamamme kommentit on huomioitu uudessa esityksessä melko kattavasti.

Jatkolupahakemukset ja siirtymäaika

Uudenmaan ELY-keskus esittää harkittavaksi 1600 euron palkkarajaa vain uusien, ensimmäisten työperusteisten oleskelulupien kriteerinä. Työstä kuuluu saada riittävä korvaus ja ansaitsemallaan palkalla tulee aidosti pystyä elämään tässä kustannusympäristössä. Jatkolupien arvioinnissa hyödynnetäisiin jo voimassa olevaa toimeentulon arviointia. Vähintäänkin pitäisi tarkastella jatkolupien osalta siirtymäajan pituutta uudelleen, koska siirtymäajaksi ehdotettu kolme kuukautta ei ole riittävä.

Jo Suomessa asuvalle työntekijälle, joka hakee lakimuutoksen voimaantulon jälkeen työntekijän oleskeluluvan jatkolupaa, esitys voi olla kuitenkin kohtuuton. On kohtuutonta, jos henkilön tulot täyttävät toimeentuloedellytykset, mutta jatkolupa jäisi saamatta korkeamman palkkarajan vuoksi. Esimerkiksi lyhytaikainen työttömyys voisi pudottaa vuositulot palkkarajan alle, vaikka toimeentuloedellytykset täyttyisivät. Myös perheellisille tämä esitys aiheuttaa psykologista turvattomuutta: mikäli henkilön puoliso ja lapset ovat Suomen kansalaisia (eli perheen yhdistämistuloraja ei ole estänyt yhteiselämää Suomessa), voi korkeampi palkkaraja ja jatkoluvan epävarmuus vaikuttaa negatiivisesti perheen tilanteeseen ja tulevaisuuteen Suomessa, ja jouduttaa oleskeluluvan hakemista perhesiteen perusteella. Palkkarajan soveltaminen jo Suomessa oleviin aiheuttaa myös haitallista lisäbyrokratiaa työnantajille, jotka joutuisivat huomioimaan palkkarajan vaikutuksen henkilöstösuunnittelussaan.

Kokonaisuudessaan ei ole kansantalouden, työnantajan eikä työntekijän näkökulmasta perusteltua, että mahdollisesti jo suomea tai ruotsia oppineita ja jo Suomeen kotoutuneita työntekijöitä pakotettaisiin poistumaan maasta nostetun palkkarajan takia. Ikääntyvä Suomi tarvitsee työntekijöitä ja asukkaita ulkomailta.

5.9.2024

Palkkarajan asettaminen ja työperäisen hyväksikäytön ehkäisy

Esityksen mukaan palkkarajan säätäminen asetuksella voi aiheuttaa epävarmuutta yrityksissä, mikäli rajaa muutetaan usein. Jos rajaa säädetään asetuksella, korostuu maltillisen korotuksen, säännöllisen aikataulun ja viestinnän merkitys. Työnantajilla tulee olla oikea-aikaista tietoa palkkarajasta, jotta he voivat ennakoida realistisia palkkakuluja, kun suunnittelevat uusia rekrytointia EU/ETA-alueen ulkopuolelta.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että esityksellä voi olla myönteisiä vaikutuksia hallitusohjelmassakin mainittuun tavoitteeseen työperäisen hyväksikäytön ehkäisystä ensimmäisten oleskelulupien osalta. Jo maassa olevien kohdalla korkeammat palkkarajat voivat lisätä riippuvuutta työnantajasta ja rajoittaa työperäisten maahan muuttaneiden mahdollisuuksia vaihtaa työpaikkaa oman ammattialansa sisällä. Palkkarajan nosto itsessään ei myöskään takaa palkkarajan ylittävää palkkaa tai työperäisen hyväksikäytön vähenemistä, vaan edellyttää tuekseen kattavaa ja riittävästi resursoitua ennakko- ja jälkivalvontaa sekä viranomaisyhteistyötä.

Allekirjoitettu lausunto toimitetaan myöhemmin Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Nimike Esittelijän nimi ja ratkaissut Nimike Ratkaisijan nimi.